

INHOUDELIJK PLAN EUROSONIC NOORDERSLAG 2017-2020
volgens de richtlijnen van het Fonds Podiumkunsten

INHOUDELIJK PLAN EUROSONIC NOORDERSLAG 2017-2020

volgens de richtlijnen van het Fonds Podiumkunsten

Inhoudsopgave

1	Eurosonic Noorderslag, missie en kernactiviteiten	3
2	Artistieke uitgangspunten en activiteiten	
2.1	Artistieke uitgangspunten programmering ESNS	4
2.2	Activiteiten in de periode 2017-2020	5
3	Bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten	10
4	Plaats in het veld	11
5	Ondernemerschap	12
5.1	Bedrijfsvoering en financiering	12
5.2	Publieksbenadering	13
6	Spreiding: Eurosonic Noorderslag en Groningen	16
7	Bijdrage co-productie	17
8	Toelichting op de begroting, dekkingsplan en kengetallen	18
9	Bijlage: partners	19

1. Eurosonic Noorderslag

Missie en hoofddoelstelling

Eurosonic Noorderslag is Europa's toonaangevende platform voor popmuziek. Het is het enige evenement ter wereld dat exclusief over Europese muziek gaat. Door een uitstekende onafhankelijke programmering van de beste opkomende Europese artiesten, een relevante conference, en een state-of-the-art productie, is Eurosonic Noorderslag uitgegroeid tot waar ze nu staat: bovenaan in Europa. Een positie die voortdurende investering en ontwikkeling vraagt.

"From all the European showcase festivals I think Eurosonic Noorderslag is by far the best."
Folkert Koopmans, Conference trailer, FPK Scorpio – GEM

Onze missie is onveranderd: meer aandacht genereren voor Nederlandse en Europese popmuziek, en de internationale circulatie van Nederlandse en Europese artiesten en repertoire vergroten. Voor Europese en Nederlandse artiesten is Eurosonic Noorderslag het belangrijkste exportplatform binnen Europa.

Nederland heeft een aantal internationale platformen (Holland Festival, Amsterdam Dance Event, Filmfestival Rotterdam). Eurosonic Noorderslag is het platform voor popmuziek en behoort met SXSW ('s werelds grootste showcasefestival in de VS) tot de belangrijkste platformen ter wereld voor nieuw talent en internationale discussie. Eurosonic Noorderslag levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de internationalisering van de Nederlandse muzieksector.

Kernactiviteiten

Eurosonic Noorderslag is een uitgekende combinatie van onderdelen: de kern vormen de festivals Eurosonic en Noorderslag, en de Conferentie. Daarnaast organiseren we diverse prijsuitreikingen, waarvan de European Border Breakers Awards (EBBA) en de Popprijs de belangrijkste zijn. Voor de internationale doorstroming van artiesten zorgt ons uitwisselingsprogramma European Talent Exchange Programme (ETEP), een samenwerking met Europa's honderd belangrijkste popfestivals. Eveneens tot de kernactiviteiten behoort ons marketingbeleid, waarmee we miljoenen mensen in Europa bereiken. Het is de combinatie van deze elementen die ESNS zo effectief maakt.

Ontwikkeling

Missie en kernactiviteiten zijn onveranderd. Omvang, impact en omgeving zijn evenwel sterk gegroeid. Vier jaar geleden had ESNS 34.000 bezoekers; in 2016 is dat 42.100. We groeiden naar 4.124 internationale conferentiedeelnemers. De impact voor de artiesten is verder gegroeid.

Ook het veld is sterk veranderd. Het concept van ESNS als succesformule is ontdekt en concurrenten duiken overal in Europa op. Onze taak voor de komende periode: de beste blijven. Excellente programmering en productie, en voortdurend de activiteiten verfijnen, verbeteren en innoveren zijn daarbij essentieel. Het gaat goed, maar het moet nog beter.

De toekomst

De afgelopen 30 jaar is ESNS van een relatief klein evenement met een begroting van 40.000 gulden uitgegroeid tot de belangrijkste muziekconferentie en showcase festival naast SXSW. We hebben deze positie verkregen door een toonaangevend programma en samenwerking en steun van alle relevante partijen in de Nederlandse en Europese muzieksector: Buma, Buma Cultuur, Sena, European Broadcasting Union, Europese Commissie, Yourope, International Music Managers Forum, Impala, etc.

Door nieuwe projecten te initiëren (ETEP, EBBA, Eurosonic Air) en daar incidentele financiering voor te vinden is het evenement gegroeid naar haar huidige omvang en betekenis. Voor een verantwoorde bedrijfsvoering is het onverstandig voor de lange termijn op incidentele gelden te rekenen. Voor de komende jaren willen we ESNS duurzaam verankeren als internationaal platform in Nederland en Groningen, het fundament versterken en aanpassen aan de nieuwe werkelijkheid en minder afhankelijk worden van incidentele gelden.

2.1

Artistieke uitgangspunten programmering ESNS

Het artistieke uitgangspunt van ESNS is dat in Europa kwalitatief uitstekende, diverse, innovatieve, oorspronkelijke en authentieke popmuziek wordt gemaakt, die te weinig op podia en in de media buiten de eigen landsgrenzen te horen is. In Europese landen domineert Engelse en Amerikaanse muziek, plus repertoire uit het eigen land. De Europese markt is nog te versnipperd om voldoende tegenwicht te bieden aan de Anglo-Amerikaanse dominantie. Dit heeft artistieke, economische en maatschappelijke gevolgen.

Artistiek gezien betekent deze dominantie een monocultuur en minder artistieke diversiteit. Door een programmering van nieuwe kwalitatief hoogwaardige Portugese, Letse, Duitse, Franse, Spaanse, Belgische, etc. artiesten neer te zetten voor een relevant publiek van buyers, zorgt ESNS voor een rijkere diverse popcultuur.

Het economische gevolg van deze dominantie is dat het meeste geld dat in Europa wordt gespendeerd aan popmuziek naar de VS en de UK stroomt. Maatschappelijk betekent het minder kansen voor Europese artiesten om een professionele carrière op te bouwen, er is immers maar een beperkt afzetgebied. Dit slaat terug op de artistieke ontwikkeling – geen inkomen betekent minder actieve artiesten, minder diversiteit en minder ontwikkeling.

Het ESNS programma beperkt zich niet tot één regio, maar laat de artistieke en culturele rijkdom van de Europese popmuziek in al zijn diversiteit zien. Door deze als één geheel te presenteren, heeft het ESNS programma een heel duidelijk herkenbare signatuur, die uniek is in Nederland en Europa.

De muziekprogrammering komt tot stand door een eigen onafhankelijke programmacommissie. Het selectieproces is een combinatie van top-down en bottom-up. Artiesten kunnen zich zelf aanmelden. Daarnaast werken we nauw samen met diverse partners: de Europese publieke radiozenders, zoals BBC, WDR en RAI, verenigd in de European Broadcasting Union (EBU), Europese muziekexportbureaus, en honderd Europese festivals, verenigd in ETEP. Zij adviseren de programmacommissie over de relevante ontwikkelingen in hun land en/of regio. We vragen hen in gezamenlijkheid per land een lijst van aanbevelingen voor Eurosonic op te stellen. Tegelijkertijd scouten wij zelf ook actief. We wegen de adviezen van onze partners, maar maken uiteindelijk zelf de selectie en zetten zo een programmering neer die een artistiek relevante afspiegeling is van actuele artiesten en genres. Hierin onderscheidt ESNS zich van concurrenten, die zich laten betalen om artiesten een podium te geven.

Het programma wordt op grond van de volgende criteria geselecteerd:

- Artiesten zijn nieuw en spelen nieuw oorspronkelijk repertoire. Een uitzondering zijn de optredens van prijswinnaars: in die gevallen treden artiesten op omdat ze een prijs ontvangen voor een geleverde prestatie;
- Artiesten zijn woonachtig in Europa. Binnen het programma realiseren we een afgewogen spreiding van artiesten uit alle delen/landen van Europa;
- Artiesten hebben de potentie om een groter internationaal publiek te bereiken.

De kwaliteit en zeggingskracht van ons programma meten we aan de resultaten; aan het effect ervan op ons publiek van smaakmakende programmamakers van radiostations, festivalprogrammeurs en andere talent buyers. Dat ons programma succesvol is blijkt uit een aantal zaken:

- ESNS is jaarlijks geheel uitverkocht.
- ESNS trekt ruim 4.000 professionals uit de internationale popmuzieksector, die primair komen om nieuw talent te scouten. Zij komen omdat ze weten dat hier de beste nieuwe artiesten staan.
- ESNS trekt een grote hoeveelheid internationale media.
- Via ETEP meten we de effecten van onze programmering. We monitoren het aantal internationale optredens op ETEP festivals dat bij ons gepresenteerde artiesten overhouden aan hun optreden op ESNS. Sinds de start van ETEP in 2003 is een duidelijke toename te zien van optredens van Europese artiesten op de grote zomerfestivals, en zijn in totaal al 2.294 shows in 31 landen door 810 Europese artiesten en bands gerealiseerd.
- We monitoren ook in brede zin de resultaten. We verzamelen reacties van bands, managers, etc., en monitoren het vervolg van de carrières. De kwaliteit van de programmering bewijst zich: het

leeuwendeel van nu succesvolle Europese artiesten debuteerden allemaal op ESNS. Denk aan James Vincent McMorrow, George Ezra, Mø, Binkbeats, SOAK, Florence & the Machine, Dotan, Jacco Gardner, Birth Of Joy, Sam Smith, Villagers, Franz Ferdinand, Stromae.

Artistieke ambitie

De belangrijkste artistieke ambitie voor 2017-2020 is de spin-off voor de artiesten nog verder vergroten. Elke artiest die op ESNS speelt, moet rendement uit zijn investering halen, zij het in de vorm van een tour, optredens, media-exposure, publishing deals, etc. Deze ambitie resulteert in de volgende subdoelen:

- vergroten van publieksbereik; kwalitatief en kwantitatief, live en vooral via de media;
- het versterken en verbreden van de platformfunctie van ESNS. Hoe sterker deze positie als platform, hoe groter de effectiviteit voor de sector;
- het versterken van de voorhoedepositie van ESNS.

Bovenstaande resulteert in meer rendement voor de artiesten. Dit vraagt investeringen in de kwaliteit en innovativiteit op alle fronten: programmering, promotie en productie.

2.2

Activiteiten in de periode 2017-2020

In 2017-2020 organiseren wij jaarlijks het evenement Eurosonic Noorderslag, dat mid-januari plaatsheeft in Groningen. Hieronder beschrijven we de bouwstenen ervan en de doelen en ontwikkelingen voor de komende periode. In grote lijnen blijven de activiteiten *an sich* gelijk aan de lopende periode. De motivatie hiervoor is eenvoudig; de activiteiten zijn uitermate effectief. Belangstelling onder conferencedeelnemers is enorm gestegen en stijgt door. Het is vooral zaak de hoge kwaliteit van de activiteiten verder te verbeteren, en binnen de kernactiviteiten te blijven vernieuwen. Alleen zo behouden we onze koploperspositie.

2.2.1

Eurosonic

Op woensdag, donderdag en vrijdag spelen op 42 podia in Groningen 300 Europese artiesten en bands, voor een publiek van duizenden muzikliefhebbers, media en 4.000 professionals uit de Europese muzieksector. Eurosonic biedt een veelzijdig en representatief beeld van nieuwe ontwikkelingen in de Europese popmuziek, en is een belangrijke schakel in het talentontwikkelings-traject dat ESNS is. Voor Eurosonic worden die artiesten geselecteerd die klaar zijn voor een internationale carrière. Zij krijgen de gelegenheid zich te presenteren aan de talent buyers van internationale grote festivals, platenmaatschappijen, publishers, etc. Een optreden op Eurosonic is voor artiesten een investering: zij spelen hier zonder vergoeding. Omdat de juiste decision makers aanwezig zijn, is het een investering die loont.

“Eurosonic is incredible for bands because with all the booking agents and industry there you never know who’s watching you. We ended up doing 30 festivals all over the world last summer and the main thing that got us there was Eurosonic.”

Kodaline

Voor 2013-2016 stelden we ons als belangrijkste doelstelling de spin-off voor optredende artiesten te vergroten. Getuige de ETEP resultaten zijn we daar zonder meer in geslaagd. Voor 2017-2020 ligt de focus op het verder vergroten van het rendement voor de optredende artiesten. We bieden extra waarde voor de artiesten met een ontmoetingsplek met hun Europese collega’s in de Artist Village, waar de basis voor internationale verbindingen kan worden gelegd. We zorgen dat voor nog meer relevante professionals de shows zien, en vergroten het mediabereik.

Relevantie van professionals beïnvloed je door uitstekende programmering, productie en service. We handhaven de kwaliteit van de optreedfaciliteiten. Dit lijkt een vanzelfsprekendheid maar is dat niet. Het is binnen het veld een *unique selling point* van ESNS. Concurrerende evenementen hebben een lagere standaard in productie. Op ESNS zijn de faciliteiten state-of-the-art. Hier hangt uiteraard een

prijkaartje aan, maar het is bepalend voor de toonaangevende status van ESNS. Om het mediabereik verder te vergroten, investeren we verder in het faciliteren van de media (zie 5.2).

Stads- en gebiedsontwikkeling

We doen in de stad actief aan gebiedsontwikkeling. We programmeren Eurosonic deels in bestaande zalen en deels in een eigen festival-infrastructuur, en kunnen daardoor steeds vernieuwen. In 2010 hebben we ons festivalhart verplaatst van de Grote Markt naar het Ebbingekwartier. We sloten daarmee aan op de ambitie van de gemeente Groningen om deze regio als cultuurgebied te ontwikkelen en aantrekkelijker maken als woongebied, en gaven hieraan inhoudelijk invulling. De ontwikkeling is dermate goed geslaagd dat door nieuwe bouwactiviteiten het terrein voor ons niet meer te gebruiken is.

Afgelopen editie verplaatsten we daarop ons festivalterrein naar een nieuw gebied; het Damsterplein, waar we een parkeergarage ombouwden tot box-office. We ontwikkelden hier een nieuw festivalhart vlakbij de Oosterpoort en toverden dit om tot een innovatieve playground waar we een beperkt aantal leveranciers uitdaagden hun beste innovaties in de praktijk te showcasen. Zo houden we het evenement steeds verrassend, innovatief en boeiend voor al onze verschillende bezoekersgroepen. En dragen we bij aan gebiedsontwikkeling in de stad.

In datzelfde kader hebben we onze Artist Village ingericht in de Suikerfabriek; een leegstaand karakteristiek pand waar de gemeente een culturele bestemming aan wil geven. Door hier een hangout van te maken waar de 1.800 internationale artiesten elkaar kunnen ontmoeten, eten, drinken, slapen, spelen en muziek maken, compleet met overnachtingsruimte, bieden we de artiesten een onvergetelijk verblijf in Groningen. En we versnellen de culturele invulling en ontwikkeling van deze in potentie schitterende locatie.

Eurosonic Air

Met ingang van 2017 willen we Eurosonic Air als vast onderdeel in het programma integreren. Het gratis toegankelijke podium op de Grote Markt biedt gelegenheid artiesten te presenteren aan een groot, breed publiek. Het is een effectief middel gebleken om het publieksbereik te vergroten, zowel live als via de media. Het versterkt de band met Groningen; met Eurosonic Air geven we het lokale publiek toegang tot het internationale toptalent dat in Groningen aanwezig is, en laten we hen kennis maken met een aanbod waar ze anders niet gauw mee in aanraking zouden komen. Het is ook een tool om verbindingen te leggen met lokale ondernemers.

Voor de artiesten die toe zijn aan het grotere werk is het een uitstekend podium dit te bewijzen aan de aanwezige talent buyers. Door zijn opzet en omvang is Eurosonic Air zeer mediageniek.

Na vijf jaar een winters openluchtpodium te hebben neergezet, ontwikkelden we het evenement nu door tot Europa's eerste en grootste mobiele club. Samen met een leverancier hebben we hiervoor een unieke tent met rondom balkons ontwikkeld die past in de nieuwe trend; weg van massa en meer intimiteit en optimale beleving voor de fan en de artiest. Deze investering is onderdeel van onze strategie om op alle fronten innovatief te zijn; niet alleen in de programmering, maar ook in onze eigen productie. Dat ESNS als productieshowcase werkt, en de juiste doelgroep aanwezig is, blijkt uit het feit dat er inmiddels bijna 10 aanvragen liggen van internationale festivals voor deze nieuwe tent.

2.2.2

Noorderslag

Op zaterdagavond vindt Noorderslag plaats. In elf zalen in De Oosterpoort spelen de beste en meest veelbelovende Nederlandse artiesten. De line-up is een graadmeter voor de stand van zaken in de Nederlandse popmuziek, en geeft jong aanstormend talent volop ruimte. Een optreden op Noorderslag kan voor Nederlandse bands de definitieve doorbraak op de Nederlandse markt zijn. In samenwerking met Buma Cultuur zorgen we voor een promotie- en hospitality programma voor internationale talentscouts, waarmee een optreden op Noorderslag ook een stap naar internationaal succes vormt.

Het festival wordt door NOS/NTR live uitgezonden op TV. Bands bereiken dus niet alleen het aanwezige publiek, maar honderdduizenden TV-kijkers. Een hoogtepunt van de avond is steevast de uitreiking van de Popprijs (zie onder).

Om het programma inhoudelijk te verdiepen hebben we de afgelopen jaren geëxperimenteerd met speciale producties. Hiermee kunnen we nieuwe ontwikkelingen versterken en uitlichten. Zo dragen we actief bij aan de ontwikkeling van de Nederlandse podiumkunsten. De productie rond Boudewijn de Groot bijvoorbeeld luidde zijn laatste tour in en mondde uit een speciaal TV-programma. Afgelopen editie hadden we het programma Surinaams Goud. Het succes van deze producties was zo overweldigend dat we dit nu volwaardig willen doorontwikkelen in 2017-2020. Om dit financieel mogelijk te maken doen we een beroep op het co-productie plan.

2.2.3

Conferentie

Ruim 4.000 professionals uit de muzieksector komen bijeen op ESNS, waarvan ongeveer de helft van buiten Nederland. Het avondprogramma bestaat uit de festivals Eurosonic en Noorderslag. Het dagprogramma bestaat uit een toonaangevende programmering van ruim 200 actuele keynotes, panels, workshops en netwerkmeetings, en volop faciliteiten voor zaken doen en netwerken. Sinds de eerste editie in '93 is de conferentie uitgegroeid tot een vast moment in de agenda's van de belangrijkste internationale spelers in de sector.

De waarde van een conferentie wordt in belangrijke mate bepaald door de relevantie van haar deelnemers. Voor artiesten is het essentieel dat de juiste talentscouts hun optreden zien. Doel voor de periode 2017-2020 is een verdere optimalisering van de relevantie van de conferentiedeelnemers, en een blijvend hoog aandeel internationale conferentiedeelnemers. Dit realiseren we door verder in het programma te investeren, bijvoorbeeld in betere redactie en uitstekende keynote-sprekers. We gaan de makelaarsrol van de conferentie verder uitdiepen. De programmering van de conference is doelgroepgericht, met afwisselend kennisuitwisseling en netwerkgelegenheid, en er steeds op gericht relevante partijen bij elkaar te brengen. We organiseren meer en meer dedicated meetings waar partijen artistiek-inhoudelijk spreken over programmering, met als gevolg internationale boekingen van artiesten.

Samen met onze partners realiseren we een agendazettende programmering over actuele zaken in de muzieksector, variërend van muziekinhoudelijk tot business, van trends in de muziek zelf tot de value gap. Het gaat om ontwikkeling en emancipatie van de Europese muzieksector.

Er komt meer ruimte voor Europees cultuurpolitiek debat. Cultuurbeleid in de diverse overheidslagen staat hoog op de agenda. Door beleidsmakers van regionale, landelijke en internationale overheden in contact te brengen met elkaar en met andere spelers in de sector, dragen we bij aan het ontwikkelen van voor de sector gunstig beleid. Inkomsten van artiesten is een belangrijk onderwerp, wat terugkomt in panels over auteursrechten, club- en festival circuit en digitale distributie.

Focusland

We handhaven het zogenaamde focusland. Jaarlijks wordt één Europees land (of een regio) als focusland geselecteerd. Deze focus krijgt zijn beslag op zowel de conferentie als Eurosonic. Op Eurosonic wordt een ruime selectie gepresenteerd van de popscene in het focusland, en op de conferentie wordt dieper ingegaan op de sector in dat land, variërend van culturele bespiegelingen, tot praktische 'doing business with'. De focus is een tool voor promotie en verdieping van de relatie van ESNS met de sector in dat land. Hier plukken niet alleen wij de vruchten van; de eerste positieve kennismaking met Nederland via Eurosonic, maakt Nederland voor deze artiesten een aantrekkelijke plek om terug te komen als ze inmiddels groot en doorgebroken zijn.

EPIC

In 2014 introduceerden we EPIC: de European Production Innovation Conference. EPIC is een combinatie van panels en pitches over innovatie, variërend van innovatie op het gebied van echte productietechnologie tot ticketing, cashless, duurzaamheid en zelfs sociale innovatie. We zoeken het snijvlak op van hardcore live sector tot maatschappelijke ontwikkelingen in bredere zin. Van presentatie van de nieuwste barriers tot een keynote over de inzet van festivaltechnologie in vluchtelingenkampen in Griekenland. Niet alleen de sector is gefestivaliseerd; de West-Europese samenleving als geheel kent een explosie aan evenementen. Dat maakt EPIC relevant in breed perspectief. Parallel hieraan organiseren we een conference over interactiviteit (*tech*). We onderzoeken welke extra activiteiten we in de toekomst nog op dit gebied kunnen ondernemen.

Met EPIC bereiken we een nieuwe doelgroep en verstevigen we onze positie als centrale beurs voor de live sector. Bij ons zie je niet alleen de beste nieuwe artiesten, maar ook de nieuwste ontwikkelingen op productiegebied. Op basis van afgelopen editie constateren we dat we goud in handen hebben, maar dat verdere investeringen nodig zijn om het subliem neer te zetten, zowel inhoudelijk als productioneel. Een conference over high-end productie innovatie moet zelf ook absolute top zijn.

Cashless en RFID

ESNS heeft als eerste in Europa op grote schaal een cashless betaalsysteem geïntroduceerd voor het hele evenement. Deze vernieuwende service stelde ons tevens in staat de bewegingen van de bezoekers te volgen. Waar gingen ze heen; hoe lang bleven ze bij een optreden? Waardevolle informatie voor ons maar ook voor de promotors van artiesten. In 2016 koppelden we hier een informatieservice aan, waarmee we onze klanten gerichte informatie kunnen sturen over de concerten en panels die ze bezocht hebben, een service met grote potentie die we de komende jaren verder willen ontwikkelen.

2.2.4

European Talent Exchange Programme (ETEP)

ETEP is een idee en initiatief van Stichting Noorderslag. Het is een bindend element tussen alle onderdelen, dat daadwerkelijke circulatie van Europese artiesten bewerkstelligt. Het is een essentiële schakel in de talentontwikkelingsketen en internationalisering van ESNS. De festivals Eurosonic en Noorderslag vormen het podium waar artiesten zich presenteren aan de verzamelde Europese talentscouts en media; ETEP biedt ze de volgende stap in hun ontwikkeling en brengt ze naar de internationale festivalpodia.

ETEP werkt als volgt: de honderd belangrijkste festivals van Europa zijn lid van ETEP (o.a. Roskilde, Glastonbury, Sziget). Hun programmeurs komen naar ESNS; uit het programma selecteren zij artiesten voor een optreden op hun festival. Door de samenwerking met de EBU en andere mediapartners zorgen we ervoor dat de internationale festivaloptredens worden ondersteund met media-aandacht, in de vorm van airplay en (online) publicaties. De festivals kopen zo op voorhand succes in, de bands weten zich verzekerd van een publiek dat hun repertoire kent en de mediapartijen oogsten hun koploperpositie bij hun luisteraars.

Voor de Europese Commissie is ETEP een *flagship* project. We zitten op dit moment in de afrondende fase van ETEP 2.0 (dat startte in 2011). Hierbinnen hebben we het aantal deelnemende festivals vergroot van 60 naar 100, en geïnvesteerd in het bouwen van een sterker netwerk binnen en met de Zuid en Centraal-Oost Europese regio, wat afgelopen editie uitmondde in een focus op deze regio. We hebben hiermee zowel ETEP als ESNS een geografische impuls gegeven, en een toename in het aantal buitenlandse conferencedeelnemers gerealiseerd.

Voor 2016 en 2017 hebben een nieuwe subsidie voor ETEP 3.0. We werken hierin samen met 13 Europese organisaties, die allen financieel en inhoudelijk bijdragen. De EU draagt hieraan 1 miljoen euro bij. Hiermee onderschrijft zij de effectiviteit van Eurosonic en ETEP voor de Europese cultuursector. In het nieuwe ETEP project gaan we gedurende het jaar meer promotie maken voor de artiesten, wat ook voor ESNS meer zichtbaarheid oplevert en het rendement voor de artiesten van hun optreden verder vergroot.

ETEP stelt ons in de gelegenheid sterk te groeien in internationale media-exposure (o.a. meer media naar Groningen halen en betere faciliteiten in media compound) en in de kwaliteit van ESNS, doordat een deel van de productiekosten van Eurosonic uit ETEP gefinancierd wordt.

2.2.5

Awards

Binnen een talentontwikkelingsketen zijn awards een uitstekend middel om een ontwikkeling te benadrukken en publiciteit hiervoor te genereren. We bouwen verder aan de reputatie van de prijzen. Voor de komende periode worden tijdens ESNS de volgende awards uitgereikt:

European Border Breakers Awards (EBBA)

Op de woensdagavond vormt de uitreikingsceremonie van de EBBA de opening van ESNS. De awards worden uitgereikt aan tien opkomende Europese artiesten die op succesvolle wijze Europese grenzen overschrijden. Het is een van de vier cultuurprijzen van de Europese Commissie. De prijs sluit naadloos aan bij de doelstellingen van ESNS: het benadrukken en versterken van de rijkdom van Europese popmuziekcultuur, en vergroten van de internationale circulatie van Europese artiesten. In samenwerking met de EBU en diverse mediapartners genereren we zoveel mogelijk media-exposure voor de prijs en zijn winnaars. Gekoppeld aan de prijsuitreiking maken we een TV programma dat in zoveel mogelijk landen op televisie te zien zal zijn.

Eerdere EBBA winnaars zijn onder andere: Stromae, Adele, Mumford & Sons en Caro Emerald; in 2016 waren winnaars Aurora, Christina & the Queens, Years & Years. Allemaal artiesten die op Eurosonic hebben gedebuteerd.

In samenhang met Eurosonic en ETEP vormen de EBBA awards een ijzersterke keten van Europese talentontwikkeling. Artiesten debutereren internationaal op Eurosonic, stromen via ETEP door naar de grote Europese zomerfestivals, en worden uiteindelijk beloond met een EBBA. De Europese Commissie ziet deze waarde ook, en noemt ESNS, ETEP en EBBA als voorbeeld van sterk Europees cultuurbeleid. Het is voor ons belangrijk deze keten bijeen en in stand te houden.

European Festival Awards

Op woensdag worden na de EBBA, de European Festival Awards uitgereikt. Deze awards worden georganiseerd i.s.m. Yourope en Virtual Festivals Europe. De samenwerking werpt voor alle partijen zijn vruchten af: de op Eurosonic aanwezige festivalpromoters maken Groningen tot een uitstekende plek voor de European Festival Awards; de uitreiking van de awards versterkt ESNS' positie als de *place to be* voor Europese festivals.

De Popprijs

De uitreiking van de Popprijs is een van de hoogtepunten van Noorderslag. De uitreiking krijgt veel media-aandacht in Nederland en is jaarlijks te zien op het NOS Journaal. In een kolkende Oosterpoort wordt de Popprijs uitgereikt aan de artiest die, volgens de jury, het voorgaande jaar de belangrijkste bijdrage heeft geleverd aan de Nederlandse popmuziek. De prijs wordt uitgereikt door Buma Cultuur. Het winnen van de Popprijs wordt door de artiesten als een grote eer gezien en een bekroning van hun werk.

Overige awards

Verder wordt tijdens ESNS nog een aantal kleinere prijzen uitgereikt. Voor 2017-2020 gaat het naar verwachting in elk geval om:

- Buma Music meets Tech Awards: een award voor Europese acts en bedrijven die zich via internet op een bijzondere wijze profileren. De prijs vormt de afsluiter van *tech* conference;
- Pop Media Prijs: heeft ten doel heeft de Nederlandse popjournalistiek te stimuleren;
- De Veer: een prijs voor een persoon binnen de Nederlandse muziekindustrie die een bijzondere prestatie heeft geleverd ten behoeve van het nationaal muziekproduct;
- De IJzeren Podiumdieren: prijzen van de VNPF voor de Nederlandse poppodia en –festivals worden uitgereikt tijdens een drukbezocht diner voorafgaand aan Noorderslag.

3. Bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten

“For four days every January, the Dutch city of Groningen becomes the musical epicentre of Europe as crowds descend for Eurosonic Noorderslag: the showcase that can make or break an artist on an international scale.”
Wendy Davies (This Is Fake DIY)

Het teweeg brengen van een “vakmatige ontwikkeling” binnen de popmuziek, zoals in de regeling van het FPK staat, is de *raison d'être* van Eurosonic Noorderslag. De belangrijkste bijdrage wordt geleverd niet door één onderdeel, maar door de combinatie van de onderdelen en synergie daartussen. De combinatie van twee festivals, een conferentie, ETEP, en een reeks prijsuitreikingen, brengt een unieke groep bijeen: de beste nieuwe artiesten uit Nederland en Europa, internationale professionals uit de muzieksector, internationale media en muzikliefhebbers.

Als platform legt ESNS verbindingen tussen vele partijen: tussen opkomende artiesten en talentscouts; tussen talent buyers en sellers; tussen festivalprogrammeurs onderling, tussen festivalprogrammeurs en artiesten, en tussen festivalmarketeers en media in ETEP; tussen productieleveranciers en afnemers in EPIC; tussen artiesten onderling in de Artist Village, tussen artiesten en een breed Europees publiek via de media en de mediacompound; tussen artiesten en een lokaal publiek op Air, etc.

Door deze groepen bij elkaar te brengen, slagen we er in de beste nieuwe muziek uit Nederland en Europa, die tot dan toe goeddeels alleen op nationaal niveau zijn publiek vindt, te presenteren aan de belangrijkste talent buyers uit de Europese popsector. De artiesten kunnen zo daadwerkelijk de stap maken naar een internationale carrière en publiek. Zowel Eurosonic als Noorderslag presenteren de state of the art op hun gebied: de beste nieuwe artiesten. Omgekeerd introduceren we Nederland popland en Groningen Popstad op het hoogst mogelijke niveau aan de optredende artiesten. Iets waar beide later de vruchten van plukken als de artiesten hun tours plannen.

Dat dit effect heeft, meten we af aan het feit dat de belangrijkste decision makers uit de Europese en Nederlandse muzieksector naar ESNS komen om het voor hen geselecteerde nieuwe talent te scouten, en aan de effectieve doorstroming van de gepresenteerde artiesten. ESNS heeft een bepalende rol gespeeld in de carrières van bijvoorbeeld Kensington, de Staat, Jett Rebel, Dotan en Kytteman, en van internationale artiesten als Agnes Obel, Ásgeir, Aurora, Ibeyi, James Blake, Hozier, Kodalyne, Milky Chance, Oscar and the Wolf, Seinabo Sey en Years & Years.

Dat de formule werkt, blijkt ook uit de kopieën van ESNS die de afgelopen jaren als paddenstoelen uit de grond zijn geschoten. Organisator Martin Elbourne bijvoorbeeld heeft in 2006 The Great Escape in Brighton letterlijk naar het voorbeeld van Eurosonic opgezet en wilde het zelfs UK-sonic noemen. Andere voorbeelden zijn Mama in Parijs, en Reeperbahn in Hamburg. Die laatste gaat het meest openlijk de concurrentie aan met ESNS. De Duitse overheden zien ook de potentie en dragen jaarlijks een substantieel bedrag bij en bezoeken ook ESNS om hier de kunst af te kijken en te lobbyen. Het veld is veranderd, kortom, en wij moeten ervoor zorgen de concurrentie voor te blijven. De Topsector Creatieve Industrie heeft als ambitie dat Nederland in 2020 de meest creatieve economie van Europa is. In de Internationaliseringsagenda van de Topsector Creatieve Industrie 'Grenzeloos creatief kapitaal' wordt het belang van de grote strategische nationale en internationale events voor de creatieve industrie onderstreept. Als toonaangevend platform over muziek is Eurosonic Noorderslag hierin een van Nederlands internationale troeven.

4. Plaats in het veld

ESNS is uniek; het is het enige evenement ter wereld dat zich geheel richt op nieuwe Europese popmuziek, en dat een programma presenteert van bands uit Luxemburg, Noorwegen, UK, Litouwen, Hongarije, Polen, Zwitserland, Portugal, etc.

ESNS is het belangrijkste internationale platform over popmuziek in Europa, en onderscheidt zich van concurrerende evenementen door de onafhankelijke, oorspronkelijke, nieuwe en kwalitatief sterke muziekprogrammering, het agendazettende conferentieprogramma, de platformfunctie voor alle relevante nationale en internationale partners; de continue investering in internationalisering en talentontwikkeling en een voorhoedepositie op gebied van productieniveau.

In Nederland *lijken* in artistiek opzicht o.a. Lowlands, Down The Rabbit Hole, en Into The Great Wide Open misschien vergelijkbaar. ESNS wijkt echter op twee punten fundamenteel af. Ten eerste door de Europa-brede programmering. Ten tweede: wij investeren in onbekende bands. Wij vormen de etalage waar de andere festivals komen kopen. Via ons bouwen artiesten een naam op. Op het moment dat ze groter worden boeken de overige festivals ze en verkopen op deze inmiddels bekende namen hun tickets.

Samenwerkingsverbanden

Als platform werken samen we met alle relevante organisaties in en rond de muzieksector. Het is belangrijk te realiseren dat deze partners hun mensuren, expertise en materieel zonder vergoeding inzetten voor ESNS, om de eenvoudige reden dat zij er zelf belang bij hebben (voor een overzicht zie de bijlage).

Onze belangrijkste partners in Groningen zijn de Eurosonic zalen, De Oosterpoort, en de overheden in stad, provincie en regio. Dat het evenement van groot cultureel en economisch belang is voor de regio wordt keer op keer genoemd. ESNS draagt bij aan het beeld van Groningen als jonge, creatieve stad, en kleurt in grote mate de doelstelling van het college Popstad van Nederland te zijn in. Door proactief verbindingen te leggen met lokale instellingen bewerkstelligen we dat het totaal groter wordt dan de som der delen, laten we de hele stad shinen, en bereiken we alle Groningers, ook de niet ticket-holders. Afgelopen editie bijvoorbeeld was de Bowie expositie in het Groninger Museum en het Noord Nederlands Orkest met haar Bowie repertoire op Eurosonic Air een voltreffer.

Buma Cultuur levert de creatief directeur en zorgt voor de conference-programmering, plus daarbij een substantiële financiële bijdrage. Buma Cultuur hevelt de komende edities haar productietaken over aan ESNS, wat een efficiëncyslag oplevert. De samenwerking blijft onverminderd sterk. Verdere vaste partners zijn o.a. Buma/Stemra, VNPF en NVPI. Nationale media-partners zijn 3FM, VPRO 3voor12, NPO3 en NOS/NTR. Zij verzorgen op eigen kosten programma's over ESNS, en genereren daarmee een enorm bereik.

De voornaamste internationale partners zijn EBU, Yourope en de Europese Commissie. Zevenendertig Europese radiostations zenden uit vanuit Groningen (daaronder BBC, RAI, Studio Brussel) en in 16 landen is ESNS op TV. We werken intensief samen met de Europese Commissie in EBBA en ETEP. Binnen ETEP werken we samen met honderd toonaangevende Europese festivals. We werken met Yourope, de koepelorganisatie van Europese popfestivals, met alle Europese muziekexportbureaus, en met auteursrechten-organisaties.

We werken met innovatieve bedrijven met wie we samen producten en diensten verder ontwikkelen. Denk aan Youchip, Intellitix, Powershop, Gigtech, maar ook Youtube, Spotify, Marcato en Open-House.

5. Ondernemerschap

5.1

Bedrijfsvoering en financiering

Stichting Noorderslag is een professionele organisatie die werkt met een klein vast team van ervaren mensen. De afgelopen jaren investeerden we in professionalisering van de organisatie. Het managementteam is uitgebreid van drie naar zes mensen met elk een eigen expertise om voldoende continuïteit door het jaar heen te waarborgen. We zorgen voor een samenstelling van de Raad van Toezicht die voorziet in de noodzakelijke expertise en netwerk.

Financieringsmix

Met onze missie van betere carrièremogelijkheden voor Europese artiesten en een sterkere Europese markt, opereren we bij uitstek op het snijvlak van cultuur en economie. Op de punten publieksbereik en cultureel ondernemerschap scoren wij dan ook al jarenlang hoog. Het aandeel eigen inkomsten schommelt in de huidige periode rond de 52%. De groeimogelijkheden op dit punt zijn beperkt; onze doelstelling is ideëel. We brengen een programma van nog onbekende Nederlandse en Europese muziek in kleine zaaltjes op het hoogst mogelijke productionele niveau. We zijn geen evenement dat met grote namen een massapubliek trekt, terwijl we daar in een festivaliserende markt wel steeds meer mee moeten concurreren. De bronnen van inkomsten zullen procentueel min of meer gelijk blijven: 25 a 30% festival en conference-tickets; 20 a 30% sponsoring en ten hoogste 50% subsidies.

Een stijging van de festivalinkomsten d.m.v. hogere ticketprijzen of grotere aantallen is moeilijk. Festivals verkopen langzamer (of niet) uit; dat geldt ook voor ESNS. We zullen moeten investeren in actievere promotie onder het festivalpubliek. De conference-inkomsten zijn de afgelopen jaren wel doorgegroeid, zo'n 25% t.o.v. 2013. We streven voor 2017-2020 een groei na gelijk met de inflatie van 2 -3% per jaar. We waken ervoor niet te groot te worden. SXSW is daarbij een voorbeeld; dat is onder zijn eigen succes aan het bezwijken: te groot, te commercieel waardoor het karakter van het evenement verandert en belangrijke partijen kritisch worden en afhaken. Bovendien lopen we tegen de grenzen van de Oosterpoort en de stad Groningen aan. We moeten steeds meer aanvullende ruimtes huren om alle panels en vergaderingen plek te geven.

Onze sponsorinkomsten zijn gezond te noemen. We creëren voortdurend nieuwe inkomstenbronnen en verdienmodellen. De grote mediaexposure en een voor leveranciers uitermate relevant publiek (de verzamelde internationale live sector) maakt het ons mogelijk aantrekkelijke deals met hen te sluiten. Daardoor kunnen wij op onze beurt ons evenement weer beter maken. Deze trajecten zijn wel erg arbeidsintensief, maar per saldo renderen ze.

Doordat ESNS het enige evenement is dat exclusief over Europese muziek gaat en de belangen van de Europese sector behartigt, zijn we zeer succesvol geweest, en nog steeds, in het verwerven van Europese subsidies. Deze subsidies zijn evenwel steeds tijdelijk en projectgebonden. Deze projecten zijn inhoudelijk en productioneel sterk verworven met het evenement en dragen in belangrijke mate bij aan de omvang en impact van ESNS. De tijdelijkheid van de Europese subsidies brengt een risico met zich mee. Ze kunnen ophouden. Concurrerende organisaties weten steeds beter de weg naar Brussel te vinden, en ook Brussel ontwikkelt haar beleid waardoor het beter aansluit bij de praktijk van de muzieksector. Een andere factor is spreiding van financiële middelen vanuit Brussel, waarbij vanuit politiek oogpunt wordt gekeken naar toewijzing van subsidies.

Voor de komende periode is het zaak minder afhankelijk te worden van incidentele subsidies en een betere balans tussen Europese en nationale en regionale subsidies te realiseren. De Europese subsidies hebben ons in de gelegenheid gesteld sterk te groeien en te investeren in kwaliteit en media-exposure. Nu moeten we zorgen voor een evenwichtige opbouw van de subsidies, zodat we de kwaliteit en omvang van ESNS kunnen handhaven – ook als een Europese subsidie (tijdelijk) ophoudt.

Hier vragen we nationale en regionale overheden hun verantwoordelijkheid te nemen en zich te realiseren wat ze in huis hebben: een uniek internationaal platform; één van de Nederlandse evenementen die een significante bijdrage leveren aan de internationalisering van de Nederlandse podiumkunsten.

Strategie bij tegenvallende inkomsten

Bij tegenvallende inkomsten – lees: het (tijdelijk) wegvallen van een Europese subsidie, moeten we coûte que coûte voorkomen dat we achteruit zouden gaan in omvang of kwaliteit. Dit kan mogelijk onherstelbare reputatieschade opleveren, waar de concurrentie zijn voordeel mee kan doen. De strategie is in dit geval om in eerste instantie uit het eigen vermogen de omvang en kwaliteit op peil te houden en vanuit ons budget voor programma-ontwikkeling te investeren in nieuwe activiteiten en verdienmodellen.

Activiteiten om efficiency cq. kostenbesparing te bevorderen

Onze efficiency is bovenal gelegen in de waardevolle inzet van onze samenwerkingspartners die ons niets kost. Omdat ESNS voor hen grote toegevoegde waarde heeft, stellen deze partners hun materiaal, expertise en mensuren kosteloos ter beschikking.

We noemden de partners die een bijdrage leveren aan deze conferentie. De mediapartners, de omroepen, tijdschriften, de journalisten die uit heel de wereld invliegen en het woord voor ons verspreiden. En: de bijdrage van de Eurosonic artiesten, die zonder vergoeding optreden, en voor wie een optreden een kostbare investering is.

De afgelopen edities zijn daar in toegenomen mate toeleveringsbedrijven bijgekomen. Zij zetten hun materiaal en mankracht kosteloos of met hoge korting in voor ons evenement, in ruil voor exposure aan ons publiek. Zouden wij al deze inzet kapitaliseren, dan werden de kosten oneindig veel hoger.

Cultural Governance en Code Culturele Diversiteit

Stichting Noorderslag voldoet aan de Governance Code Cultuur. We onderschrijven de Code Culturele Diversiteit en richten onze programmering erop het actuele diverse culturele muzieklandschap te tonen.

5.2 Publieksbenadering

5.2.1

Uitgangspunten en doelstelling

Wij opereren in alles vanuit onze missie: het vergroten van de internationale circulatie van Europese artiesten en repertoire. We onderscheiden twee publieksgroepen: de professionals uit de muzieksector (business-to-business, B2B), en het algemene publiek/muziek liefhebbers (business-to-consumer, B2C). Andere belangrijke doelgroepen zijn onze samenwerkingspartners: leveranciers, overheden, alle partijen die via samenwerking met ons aan hun en onze doelstelling werken. We werken doelgroepgericht.

Zowel het live publiek, als het publiek dat we bereiken via de media zijn gedurende de lopende periode substantieel gegroeid. Oorzaken zijn groei van de conference, toevoeging van Eurosonic Air, en stijging van de mediaexposure. De doelstellingen zoals geformuleerd in het prestatie-overzicht zijn al in het eerste jaar overschreden.

De doelstellingen van ESNS voor 2017-2020 om de effectiviteit van een optreden voor de optredende artiesten te vergroten en onze concurrentiepositie te verstevigen vertalen zich in de volgende doelstellingen in publieksbereik- en ontwikkeling:

Muzieksector:

- toonaangevende positie van ESNS versterken, de belangrijkste spelers naar Groningen trekken en de band met hen versterken door relevante communicatie;
- positie van ESNS als het evenement over live sector versterken en de doelgroep verbreden, niet alleen programmeurs, maar ook directie en productieleders;
- intensiveren samenwerking met innovatieve partners (leveranciers etc.);
- intensiveren samenwerking met mediapartners.

Algemeen publiek:

- Via mediapartners meer Europees publiek genereren voor de artiesten die we presenteren;
- Samenwerking met relevante freeloaders (organisatoren van gratis randprogramma) zodat publiek dat nu geen ticket voor ESNS koopt, toch bij ESNS wordt betrokken cq alsnog tickets koopt.

5.2.2

Werkwijze en uitvoering

ESNS als media evenement. De combinatie van festivals, conferentie, awards met sterke radio en tv partners maakt ESNS een sterk media-evenement. We werken langjarig samen met EBU-radiostations en tientallen tv-zenders. In de driehoek internet - televisie - radio valt grote meerwaarde te genereren. Daarom blijven we investeren in deze driehoek.

Op nationale tv met de NOS/NTR uitzendingen van Noorderslag en Eurosonic Air. Met de voorverkoopacties op radio 3FM. We presenteren onze artiesten in De Wereld Draait Door (1,5 miljoen kijkers per aflevering), waardoor we wekenlang bijna dagelijks op een van Nederlands best bekeken programma's genoemd worden. Via de EBU wordt ESNS en de EBBA Awards uitgezonden op TV in ruim 16 en op radio in 29 landen.

Monitoring

Omdat we op een missie zijn om Europese artiesten te promoten, monitoren we uitgebreid de effecten van onze marketing. Daarnaast monitoren we de samenstelling en tevredenheid van ons publiek op diverse manieren, met klanttevredenheidsonderzoeken, en kwantitatieve analyses van onze bezoekers. We werken met innovatieve technologie die bezoekersgedrag meet. Dit systeem levert ons informatie over het bezoekersgedrag tijdens het evenement, waarmee we het evenement kunnen verbeteren. We gaan zorgvuldig om met de privacy-gevoelige gegevens.

Communicatie

We communiceren veelvuldig met onze verschillende doelgroepen en gebruiken daarvoor innovatieve middelen. We gaan investeren in een eigen CRM-systeem. Via bovengenoemd chipsysteem communiceren we direct met onze bezoekers. We introduceerden diensten waarbij bezoekers informatie over bezochte panels en bands rechtstreeks ontvangen.

We werken met internationale persbureaus; zij kunnen veel beter dan wijzelf aan hun eigen geografische doelgroep en markt onze boodschap overbrengen.

We betrekken de artiesten actief bij de promotie van hun eigen optredens. We bieden hen daarvoor tools om zelf promotie te maken op social media, waar ze hun eigen boodschappen aan toe kunnen voegen. Hiermee vergroten we de spin-off voor artiest en ESNS.

Prijsbeleid

We hebben de afgelopen jaren de festivalprijzen flink opgeschroefd. De festivalmarkt is echter verzadigd en laat geen ruimte meer voor substantiële prijsverhogingen. Daarnaast zijn bekende artiesten zijn belangrijker geworden voor ticketverkoop; ESNS gaat juist over opkomende artiesten. Verdere prijsverhoging is daarom voor ons niet aan de orde. Daarbij ondervinden we concurrentie van gratis randprogramma dat door derden rondom ons evenement wordt georganiseerd. Voor stad, publiek en artiesten is het randprogramma fantastisch; de hele stad ademt muziek. Voor ons ligt hier een risico op inkomstenderving, zowel voor festivaltickets als conference-registraties, en een noodzaak tot investeren in promotie.

Voor de conference geldt dat we als toonaangevend evenement niet te goedkoop hoeven. Daarmee is niet gezegd dat de prijs veel verder omhoog kan. Internationale concurrenten zijn beduidend goedkoper. Er speelt daarnaast een ander probleem. De Groningse hotels zien schaarste en verhogen de prijzen fors. De verblijfkosten zijn daarmee vele malen hoger dan de ticketprijzen voor ons evenement. De hotelsector creëert daarmee het risico ESNS op lange termijn uit de markt te prijzen doordat de kosten van het bezoek aan ESNS als geheel veel te hoog worden, zeker t.o.v. bijvoorbeeld Hamburg. Hierover moeten we opnieuw in gesprek met de branche, bij voorkeur geholpen door de gemeente.

Publieksbereik algemeen publiek in Europa via ETEP

Het komende ETEP-plan bevat extra Europees budget om verder te internationaliseren en in heel Europa meer promotie te maken voor de artiesten die wij presenteren. We gaan samen met onze Europese partners (de EBU en andere mediapartners, de ETEP festivals, de artiesten) investeren in promotie rondom de ETEP optredens van de Eurosonic artiesten. Dit zal de effectiviteit van een Eurosonic optreden en de zichtbaarheid gedurende het jaar significant vergroten.

Media compound

We faciliteren de media met onze media compound: een professionele werkplek met radiostudio's en een opnamestudio. De Europese publieke omroepen maken tijdens ESNS beeld- en geluidopnames van de optredens, dat via onze mediatheek verder wordt verspreid via televisie, radio en online media. De compound biedt ook gelegenheid voor interviews, en er zijn dagelijks optredens, die streaming worden uitgezonden.

De hoge vlucht van de social media van de afgelopen jaren heeft onder media geleid tot een toegenomen behoefte aan unieke eigen gebrande content. Dit betekent dat we meer maatwerk gaan leveren voor onze mediapartners, die eigen interviews en sessies willen. Het betekent ook dat we verder gaan investeren in productie van meer eigen content. De nieuwe ETEP subsidie biedt daar de tools voor.

Charts en online platform

Aan onze drie websites (ESNS, EBBA en ETEP) voegden we onlangs een vierde toe: de European Border Breaker Chart. Deze charts geven een wekelijkse update over succes van artiesten buiten hun eigen land, en koppelen hieraan info over ETEP resultaten opkomende artiesten. Voor de sector een unieke tool die actuele bewegingen laat zien. Programmeurs, marketeers, etc. kunnen hun acties hierop aansluiten. De charts zijn hét middel waarmee we het jaar rond aandacht voor EBBA, ESNS en ETEP kunnen genereren. Om de charts de noodzakelijke relevantie te geven, moeten we de komende jaren verder investeren.

Onze websites vormen tezamen een inhoudelijke eenheid en hét centrale online platform over Europese popmuziek, met actuele informatie, die verder verspreid kan worden, hetzij via onze eigen social media, maar vooral ook via partners. En met een archief dat teruggaat tot 1986, creëren we een centrale informatieplek over de Nederlandse en Europese popmuziek.

ESNS 2016 in cijfers

Totaal bezoekers	42.100
Nationaliteiten bezoekers	40
Conference deelnemers	4.124
Panels, workshops, netwerkmeetings	215
Aantal optredens	345
Aanwezige radiostations	37
Internationale festivals	424
ETEP festivals	100
Aanwezige journalisten	425
Podia Eurosonic	42
Podia Noorderslag	11

ESNS 2015 media-resultaten

<u>online:</u>	
publicaties	3.276
aantal landen	51
unieke bezoekers	1.323.000.000
waarde in euro	9.900.000
<u>radio:</u>	
publicaties (programma's, reportages)	551
aantal landen	29
uren uitzending	138,5
luisteraars	133.000.000
<u>tv:</u>	
publicaties (programma's, reportages)	56
aantal landen	16
uren uitzending	54,5
bereik	41.000.000
<u>print:</u>	
publicaties	109
aantal landen	10
lezers	17.800.000

6. Spreiding: Eurosonic Noorderslag en Groningen

“The magnetic appeal of Eurosonic Noorderslag, and its host city of Groningen, cannot be overstated.”
Virtual Festivals

ESNS is sterk verbonden met Groningen. Groningen heeft twee sterke voordelen: door het grote aantal zalen op een klein oppervlak, zijn alle Eurosonic podia op loopafstand. De Groninger binnenstad verandert daardoor in één groot festivalterrein. Door de decentrale ligging brengen deelnemers zo'n vier dagen door in Groningen en dompelen zich volledig onder in het evenement. Groningen is met zijn vele studenten, jonge bedrijven en cafés die nooit sluiten de perfecte setting voor ESNS.

ESNS is één van de grootste evenementen over opkomende muziek ter wereld. Dat zo'n evenement in Groningen plaatsvindt, mag bijzonder genoemd worden. Geen enkel ander evenement trekt jaarlijks zoveel internationaal publiek naar Groningen, en geen enkel ander evenement in Groningen genereert zo'n uitgebreide internationale media-coverage. De Groninger podia profiteren van de grote hoeveelheid internationale decision makers die door hun bezoek aan ESNS in aanraking komen met relevante speelplekken buiten de randstad, waar zij anders niet zo snel zouden komen. Groninger podia hebben daardoor gedurende het jaar meer internationaal aanbod van artiesten.

ESNS draagt bij aan de naamsbekendheid van Groningen en is door haar aard een prachtig visitekaartje voor Groningen als City of Talent. ESNS brengt als geen andere speler in Groningen cultuur en bedrijvigheid samen, en is daardoor van grote economische waarde voor Groningen. ESNS veroorzaakt direct en indirect een grote hoeveelheid bestedingen in de stad, draagt bij aan een positief imago, aan een gunstig vestigingsklimaat en werkgelegenheid in Groningen – geen overbodige luxe in deze door aardbevingen geteisterde krimpregio. We willen dit graag hier blijven doen.

Noordelijk cultuurprogramma Experimenteerregio “We the North” 2017-2020

Wij verbinden ons aan het kader voor Noordelijk cultuurprogramma Experimenteerregio “We the North” 2017-2020. Wij onderschrijven de ambities om de stedelijke regio als cultureel samenhangend gebied te ontwikkelen en zetten ons in voor de programmalijnen talentontwikkeling en cultuuronderwijs, innovatie en stad en regio.

7. Bijdrage co-productie

Op Noorderslag *as it is* presenteren we de actuele stand van zaken in de Nederlandse popmuziek. In deze programmering ligt een enorme kans om met speciale programmering actuele ontwikkelingen verder uit te lichten. De afgelopen jaren hebben we op onregelmatige basis al stappen in deze richting gedaan. Dit willen we verder uitbouwen door zelf co-producties te initiëren, aanvullend op de programmering van bestaande bands en artiesten. We noemen een aantal voorbeelden van stappen in deze richting die we in het verleden al zetten.

Al in 1992 presenteerden we de Tranendal Revue met tearjerkers, vertolkt door onder meer Jacques Herb, Rick de Leeuw, de Sufgerukte Wallies en de Easies. In 2006 presenteerden we onder de noemer 'Nederlandse Impressionisten' een podium met onder andere Spinvis, André Manuel, Meindert Talma, D'r Sjaak en De Kift. Waar Nederlandse popmuziek zeker in die tijd sterk gebaseerd was op Angelsaksische voorbeelden, was dit een groep artiesten die hun Nederlandse afkomst gebruikte als uitgangspunt van hun expressie. Door deze in samenhang en onder één naam te presenteren op Noorderslag, kun je zo'n bestaande stroming als het ware duiden; zichtbaar maken en ontsluiten voor het publiek. Daarmee benadruk en versterk je een bestaande ontwikkeling. Gedurende het jaar na deze editie heeft deze groep artiesten onder deze titel in wisselende samenstellingen een reeks optredens in Nederlandse podia gedaan. De stroming was daarmee geëmancipeerd. Het succes van artiesten als Eefje Visser, Roosbeef etc. getuigt hiervan.

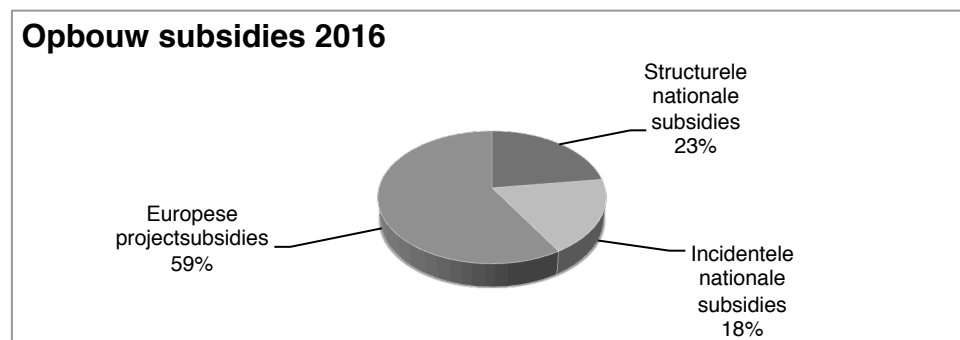
In 2014 produceerden we onder de naam 'Voor de Overlevenden' ter ere van diens 75-jarige verjaardag een hommage aan Boudewijn de Groot Revue. Dit was een samenwerking tussen ESNS, NTR en diverse Nederlandse artiesten, waaronder Boudewijn de Groot zelf, De Kik, Tangerine, Roos Reebergen, Luck Fonz III.

Afgelopen editie presenteerden we onder de naam Surinaams Goud in samenwerking met Top Notch heden en verleden van de Surinaamse muziek. Tijdens de revue in de Grote Zaal traden onder meer aan: Kenny B, Edgar "Trafassi" Burgos, Ronnie Flex, Oscar Harris, SBMG, Sabrina Starke, Bokoosam en Gallow Street. Deze co-productie werd door Humberto Tan bekend gemaakt in een thema-uitzending van RTL Late Night – waarmee we de relevantie en de potentie qua publieksbereik maar even willen aangeven. Ook een samenwerking als afgelopen editie met het Noord Nederlands Orkest op Eurosonic Air laat een richting zien.

Dit waren slechts de eerste stappen. Met een bijdrage vanuit het fonds, kunnen we dergelijke co-producties echt goed neerzetten. Vanuit onze unieke positie kunnen we dit soort producties een infrastructuur voor samenwerking bieden, ondersteuning in de voorbereiding, een presentatieplek op dit internationale podium, en gegarandeerde media-aandacht. Tenslotte kunnen we met een co-productie bijdrage ook het netwerk bieden voor verdere promotie en boekingen. We beperken ons hierbij niet uitsluitend tot Nederlandse co-producties. Ook internationale Europese samenwerking horen tot de mogelijkheden. Een podium als Eurosonic Air zou een prachtige presentatieplek kunnen zijn.

8. Toelichting op de begroting, dekkingsplan en kengetallen

Eurosonic Noorderslag is gedurende de periode 2013-2016 explosief gegroeid. Alle formele ‘prestaties’ zoals vastgelegd in het plan zijn ruimschoots overschreden. We hebben onze zichtbaarheid, bezoekersaantallen, service, en impact vergroot en onze koploperspositie als internationaal platform over muziek verder verstevigd. We moeten ons echter realiseren dat we deze groei met name hebben kunnen realiseren door Europese projectsubsidies. De Europese Unie heeft de afgelopen jaren miljoenen geïnvesteerd in ESNS. De begroting van ESNS wordt in 2016 voor 28% gedekt met Europese subsidies. De totale subsidie van ESNS bestaat in 2016 voor 77% procent uit incidentele subsidies, en slechts voor 23% uit structurele subsidie. Voor de lange termijn is het onverantwoord zo afhankelijk te zijn van incidentele gelden.

Intussen is het veld sterk veranderd. Vroeger was ESNS de enige in Europa, nu hebben we te maken met sterk opkomende concurrentie. Dat maakt verdere investeringen nodig om onze koploperspositie te behouden. Er moet een kwaliteitsslag worden gemaakt in de organisatie. We moeten investeren onder andere in media-faciliteiten, in verdere ontwikkeling van de Europese charts voor zichtbaarheid gedurende het jaar, en in de conference. In het algemeen geldt dat aan innovatie en een voortrekkersrol een prijskaartje hangt. Om een voorhoede positie te behouden is het echter noodzakelijk.

Het financiële plaatje aan het begin van deze periode voldoet niet meer. We sluiten 2015 met een negatief resultaat af. Om minder afhankelijk te zijn van incidentele subsidies en te kunnen blijven investeren vragen we hogere bijdragen van alle lagen van de Nederlandse overheden. Doordat ESNS per 2017 in de categorie grote festivals valt, verdubbelt, indien toegekend uiteraard, de landelijke bijdrage. Van gemeente en provincie vragen we geen verdubbeling maar wel een substantiële verhoging (bijdragen van respectievelijk 415.500 en 316.500) en daarnaast vragen we om de gehele bijdrage als structureel te oormerken.

De bijdrage vanuit Europa bedraagt de komende jaren 9 ton per jaar, voor twee projectsubsidies die resp. eind 2017 en eind 2018 eindigen. Uiteraard zullen we inzetten op vernieuwde aanvragen, die ook kansrijk zijn. Het is belangrijk dat men zich realiseert dat ESNS kwetsbaar is door het grote aandeel incidentele projectsubsidies. We moeten zorgen dat bij het (tijdelijke) einde van een Europese subsidie ESNS in zijn huidige omvang en kwaliteit overeind kan blijven.

Voor de komende jaren willen we Eurosonic Noorderslag duurzaam verankeren als internationaal platform in Groningen en Nederland. Op die manier kan ESNS haar rol als internationaal platform versterken en haar unieke bijdrage aan de internationalisering van de Nederlandse muzieksector optimaal uitvoeren.

“It’s probably fitting that Eurosonic-Noorderslag is the first showcase-conference of the year as it’s proved to be the blueprint for at least another half-dozen that are dotted around Europe.”

John Gammon, Pollstar

9. Bijlage: partners

Hoofd partners & sponsoren

Buma
Buma Cultuur
European Union
Heineken
Oosterpoort
theFactor.e

Hoofd media partners

3FM
European Broadcasting Union
NOS NTR
VPRO 3voor12

Sponsors & subsidiënten

050CREW
Ampco Flashlight
Bijzondere Locaties Groningen
Canadian Music Week
Centercom
Converse
De Markies
Dutch Impact
Dutchband
Earthwater
Event Acoustics
Eventbridge
Evvy
Faber Audiovisuals
Fonds Ondernemend Groningen
Fonds Podiumkunsten
Friendly Fire
GasTerra
Groningen City Club
Gemeente Groningen
GigTech
Greencopper
GroAs Personenvervoer
International Music Managers Forum
InHolland
Interstage
Jack Daniel's
Mama Event
Marcato Digital
Marketing Groningen
Mike Breeuwer
Ministerie van OCW

Sponsors & subsidiënten, vervolg

MOJO
Music Cities Convention
P & P Projects
Pieter Smit
PlasBossinade
Powershop
Provincie Groningen
Radiomonitor
Reeperbahn
Sena Performers
Stichting Oude Kerken Groningen
The Great Escape
The Security Company
Ticketmaster
Triomf
Van Overbeek
VBGW
VBNO
VBZO
VNPF (Vereniging Nederlandse Podia en Festivals)
WattNow!
WildSea
Womex
Wyldebeast & Wunderliebe
Xando
Youchip
Ziggo

Media partners

3FM on Stage (NL, B2C)
3FM Serious Talent (NL, B2C)
Audience (Internat, B2B)
DIY (Internat, B2C)
Entertainment Business (NL, B2B)
Electronic Beats (B2C)
FaceCulture (NL, B2C)
Faze (Internat, B2C)
Festival Guide (Internat, B2C)
Hot Press (Internat, B2C)
iMediate (NL, B2B)
Intro (Internat, B2C)
IQ/ILMC (Internat, B2B)
Line of Best Fit (Internat, B2C)
Music & Media Finland (Internat, B2B)
Music Week (Internat, B2C)
Musikmarkt (Internat, B2B)
MusikWoche (Internat, B2C)

Media partners, vervolg

Nothing But Hope and Passion (Internat, B2C)
Noisey (NL, B2C)
NPO 3 (NL, B2C)
Pollstar (Internat, B2B)
Record of the Day (Internat, B2B/B2C)
Rockpalast (Internat, B2C)
Showcase (Internat, B2B)
VIP Booking (Internat, B2B)
Visions (Internat, B2C)

ETEP co-financiers/co-organisatoren

Bureau Export de la Musique Francaise
Exit Festival
First Music Contact
Flanders Arts Institute
Fondazione Arezzo Wave Italia
Initiative Musik GmbH
Institute Cultural Industries Catalonia
Music Export Norway
Music Finland
Music Information Center Austria
Music:LX
Swiss Music Centre
Sziget Festival
Wallonie Bruxelles Musiques
Yourope

Partijen die investeren

Agents After All
Buma/Stemra
Double V
Excelsior Recordings
Fryslan Pop
POPGroningen
Kunst & Cultuur Drenthe
Kunst & Cultuur Overijssel